

СИЛАБУС ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

МЕТОДИ ПРИРОДНО-ГЕОГРАФІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

спеціальність		обов'язковість дисципліни	вибіркова
освітня програма		факультет	біотехнологій
освітній рівень	перший (бакалаврський)	кафедра	екології та біотехнологій в рослинництві

ВИКЛАДАЧ

КОРОБКОВА ГАННА ВОЛОДИМИРІВНА

Вища освіта – Харківський національний автомобільно-дорожній університет, спеціальність інженер-еколог.
 Науковий ступінь – кандидат географічних наук, 11.00.11 – конструктивна географія та раціональне природокористування
 Вчене звання – немає
 Досвід роботи – більше 5 років
 Показники професійної активності з тематики курсу:
 авторка більше 7 методичних розробок;
 співавторка 2-х монографій;
 учасниця наукових і методичних конференцій.

телефон	+380979291050	електронна пошта	korobkova.ann@gmail.com	дистанційна підтримка	Google Meet Moodle, ZOOM
---------	---------------	------------------	--	-----------------------	-----------------------------

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНЮ КОМПОНЕНТУ (ДИСЦИПЛІНУ)

Мета	надання студентам базових знань з організації природно-географічних досліджень, основних методів їх проведення та використання в конкретних умовах, а також розкрити теоретичні положення дисципліни, розвинути практичні навички методики географічних досліджень з основних галузей географічних наук – комплексної фізичної географії (геолого-геоморфологічних наук, ґрунтознавства, метеорології, кліматології, гідрології, конструктивної географії, ландшафтознавства тощо) та комплексної соціально-економічної географії (суспільної географії, регіональної географії, економічної, політичної географії тощо).
Формат	лекції, практичні заняття, самостійна робота, індивідуальні завдання, командна робота.
Обсяг і форми контролю	3 кредити ECTS (90 годин): 12 годин лекції, 18 годин практичні; модульний контроль (2 модулі); підсумковий; контроль – залік.
Вимоги викладача	вчасне виконання завдань, активність, командна робота

ВІДПОВІДНІСТЬ СТАНДАРТУ ОСВІТИ І ОСВІТНІЙ ПРОГРАМИ

Компетенції	Здатність застосовувати польові, камеральні та лабораторні методи дослідження природно-географічних об'єктів і процесів. Здатність здійснювати відбір проб ґрунтів, води, повітря та біологічних об'єктів із дотриманням методичних вимог і стандартів. Здатність здійснювати збір, систематизацію, обробку та інтерпретацію географічної інформації з використанням сучасних методів аналізу. Здатність проводити комплексну оцінку природних умов і ресурсів території, визначати закономірності їх просторової диференціації. Здатність планувати та організовувати природно-географічні дослідження з дотриманням вимог наукової методології та принципів екологічної безпеки.	Програмні результати навчання	Знати теоретичні основи та методологію природно-географічних досліджень, класифікацію методів і сферу їх застосування. Уміти планувати програму дослідження природних об'єктів і процесів, формулювати мету, завдання та обирати адекватні методи дослідження. Уміти здійснювати польові спостереження та відбір проб компонентів довкілля з дотриманням методичних вимог. Аналізувати та оцінювати природні умови, ресурси та екологічний стан територій на основі отриманих даних. Інтерпретувати результати досліджень, формулювати науково обґрунтовані висновки та рекомендації. Дотримуватися принципів наукової доброчесності, екологічної безпеки та професійної етики під час проведення природно-географічних досліджень.
-------------	---	-------------------------------	---

СТРУКТУРА ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ (ДИСЦИПЛІНИ)					
МОДУЛЬ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ТА МЕТОДИ ПРИРОДНО-ГЕОГРАФІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ					
Лекція 1.	Вступ до природно-географічних досліджень: предмет, завдання та методологія.	Практичне заняття 1	Ознайомлення з методами польових спостережень за природними об'єктами та процесами	Самостійна робота	Історія та розвиток природно-географічних досліджень. Принципи відбору проб ґрунтів, води та біологічних об'єктів для досліджень. Принципи топографічного дослідження та використання топографічних карт. Методи оцінки природних умов і ресурсів території.
Лекція 2.	Класифікація методів природно-географічних досліджень: польові, лабораторні та камеральні.	Практичне заняття 2	Вибір та опис об'єкта дослідження, складання карти-об'єкта спостереження.		
		Практичне заняття 3	Відбір проб ґрунтів для лабораторного аналізу: методика та правила безпеки.		
Лекція 3	Методи збору та відбору проб ґрунтів, води, повітря та біологічних об'єктів.	Практичне заняття 4	Відбір проб води та повітря: основні методи, обробка та консервація матеріалу.		
Лекція 4.	Методи польових спостережень за ландшафтами та природними процесами.	Практичне заняття 5	Вимірювання фізико-географічних параметрів території: рельєф, рослинність, водні об'єкти.		
МОДУЛЬ 2. ІНСТРУМЕНТАЛЬНІ ТА АНАЛІТИЧНІ МЕТОДИ ПРИРОДНО-ГЕОГРАФІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ					
Лекція 5.	Камеральна обробка результатів досліджень: статистичні методи та оцінка точності даних. Картографічні методи та топографічні дослідження у природно-географічних дослідженнях.	Практичне заняття 6	Камеральна обробка даних польових спостережень: статистичний та графічний аналіз.	Самостійна робота	Основи прогнозування змін природних процесів під антропогенним впливом. Визначення екологічного стану території на основі польових та камеральних даних. Методика аналізу ландшафтної диференціації та структури природних комплексів. Використання статистичних методів для оцінки просторової варіації природних показників. Принципи екологічної безпеки та біологічної добросовісності під час досліджень. Методи інтеграції даних польових і камеральних досліджень для комплексної оцінки території.
		Практичне заняття 7	Використання картографічних методів для просторового аналізу природних комплексів.		
Лекція 6.	Комплексна оцінка природних умов та ресурсів території. Екологічна оцінка територій та прогнозування змін природних процесів під антропогенним впливом.	Практичне заняття 8	Обробка та візуалізація природно-географічних даних за допомогою традиційних картографічних та статистичних методів.		
		Практичне заняття 9	Використання даних дистанційного зондування Землі для оцінки стану природних територій та прогнозування змін.		

ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА ТА МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ

Література

1. Гродзинський М.Д. Методи геоекологічних досліджень. Навчальний посібник. / М.Д. Гродзинський, П.Г. Шищенко. К.: Видав. центр “Київський університет”, 1999. 243 с.
2. Немець К. А., Немець Л. М. Теорія і методологія географічної науки: методи просторового аналізу / Навчально-методичний посібник // К. А. Немець, Л. М. Немець. Х.: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2014. 172 с.
3. Арсенюк С. Ю. Ландшафтна екологія. Конспект лекцій / С. Ю. Арсенюк. Алчевськ : ДонДТУ, 2007. 94 с.
4. Гродзинський М. Д. Пізнання ландшафту: місце і простір: Монографія. У 2-х т. / М. Д. Гродзинський. К, 2005. Т. 1. 431 с. Т.2. – 503с.
5. Гродзинський М. Д. Стійкість геосистем до антропогенних навантажень / М. Д. Гродзинський. К.,1995. 233 с.

Методичне забезпечення

1. Методичні матеріали до виконання практичних робіт з курсу “Методи географічних досліджень” / М.Р. Салюк, Ужгород: Видав. ДВНЗ “УжНУ”, 2020. 38 с.
2. Пилипенко І. О. Методи та методики суспільно-географічних досліджень: Навч. посібник. / І.О. Пилипенко, Д.С. Мальчикова. Херсон: ПП Вишемирський В.С., 2009. 156 с.
3. Топчієв О.Г. Методологічні засади географії: підручник / О. Г.Топчієв, Д. С. Мальчикова та ін. Одеса: Одеськ. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова, 2019. 352 с.
4. Салюк М.Р. Методичні матеріали до виконання практичних робіт з курсу методи географічних досліджень (для студентів напряму підготовки 6.040104–Географія) / М.Р. Салюк, Ужгород: Видав. “УжНУ”, 2016. 38 с.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	ОцінкаECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90–100	A	відмінно	зараховано
82–89	B	добре	
74–81	C		
64–73	D	задовільно	
60–63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістюповторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов’язковимповторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

НОРМИ АКАДЕМІЧНОЇ ЕТИКИ ТА ДОБРОЧЕСНОСТІ

Всі учасники освітнього процесу (в тому числі здобувачі освіти) повинні дотримуватися Кодексу академічної доброчесності ДБТУ та вимог, які прописані у Положенні про академічну доброчесність та етику академічних взаємовідносин: виявляти дисциплінованість, вихованість, поважати гідність один одного, проявляти доброзичливість, чесність, відповідальність.